

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Szegeden, 2015. március 19. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt I.rendű vádlott ÉS TÁRSAI ellen indított büntetőügyben a **Fővárosi Törvényszék** 2014. március 5. napján kihirdetett **11.B.1584/2010/132.** számú ítéletét

m e g v á l t o z t a t j a :

A II. rendű vádlottal szemben elrendelt vagyonek Kobzás összegét **300.000.- (háromszázezer) forint**ra leszállítja.

A bűnügyi költség egyetemleges megfizetésére vonatkozó rendelkezéseket mellőzi, és a I. rendű, II. rendű, III. rendű vádlottakat **egyetemlegesen kötelezi** 945.128.- (kilencszáznegyvenötezer-egyszázhuszonnyolc) forint bűnügyi költség megfizetésére az államnak, a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívása szerint.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet **helybenhagyja** azzal, hogy II. rendű vádlott lakóhelyének írása helyesen **(helyesírás helyesen)**.

A II. rendű vádlott által **külön** fizetendő bűnügyi költség összege helyesen 133.610.- (százharminchéromezer-hatszázöt) forint,
a III. rendű vádlott által **külön** fizetendő bűnügyi költség összege helyesen 14.500.- (tizennégyezer-öt száz) forint.

A másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költségből kötelezi

I. rendű vádlottat **25.000.-(huszonötezer) forint**,

II. rendű vádlottat **23.317.-(huszonháromezer-háromszázötvenhét) forint** megfizetésére az államnak, a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalának felhívása szerint.

Az ítélet ellen **fellebbezésnek nincs helye**.

INDOKOLÁS:

Az elsőfokú bíróság I. r. vádlottat költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés a) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis

magánokirat felhasználásának vétsége [345. §] miatt halmazati büntetésül 2 évi - végrehajtásában 4 év 6 hónap próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztésre ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztést végrehajtásának elrendelése esetén börtönben kell végrehajtani, valamint a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját.

II. r. vádlottat bűnpártolás büntette [Btk. 282. § (1) bekezdés c) pont, (2) bekezdés] és folytatólagosan, bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége [Btk. 345. §] miatt halmazati büntetésül 7 hónap - végrehajtásában 1 év 6 hónap próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztés büntetésre ítélte.

Megállapította, hogy a szabadságvesztést - végrehajtásának elrendelése esetén - börtönben kell végrehajtani és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját. II. r. vádlottal szemben 400.000,- forint erejéig vagyonekobjást rendelt el.

III. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés a) pont] és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége [Btk. 345. §] miatt halmazati büntetésül 2 év - végrehajtásában 4 év 2 hónap próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztés büntetésre ítélte.

Megállapította, hogy a szabadságvesztést - végrehajtásának elrendelése esetén - börtönben kell végrehajtani és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját.

Kötelezte a vádlottakat egyetemlegesen és külön is az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezést jelentett be az I. r. vádlott védője felmentésért, a II. r. vádlott védője elsődlegesen a bűnösség megállapítása miatt elévülés okán az eljárás megszüntetése, másodlagosan enyhítés, a III. r. vádlott és védője pedig egyezően felmentés érdekében.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.448/2014/1. számú átiratában az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

Az ítélőtábla a fellebbezéseket nem találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján felülbírálván az ügy érdemére kiható lényeges eljárási szabálysértést nem észlelt.

Eljárási szabályt sértett azonban az elsőfokú bíróság, amikor III. r. vádlott - tényállásban írt időpontban még - volt feleségét 1. sz. tanút annak ellenére hallgatta

ki, hogy a III. r. vádlott vonatkozásában élt a Be. 82. § (1) bekezdés a) pontja szerinti teljes körű relatív tanúvallomás megtagadási jogával.

Az elsőfokú bíróság ugyanis a I. és a II. r. vádlott tekintetében is kizárólag csak akkor hallgathatta volna ki nevezett tanút, ha az ő cselekményeik a III. r. vádlott cselekményével nem állnak összefüggésben. Ezáltal ugyanis, a mentességi jogával élő tanú vallomásából származó bizonyítékokat mint közvetett bizonyítékokat felhasználta a tényállás megállapítása során a III. r. vádlott tekintetében, s ez a mentességi jog megkerülését jelentette.

Erre figyelemmel 1. sz. tanú vallomására való hivatkozást (elsőfokú ítélet 16. oldal 2. bekezdése) az ítélet tábla a bizonyítékok köréből mellőzte, amely azonban a tényállás megalapozottságára kihatással nem volt.

Eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a 2012. december 13. napján tartott tárgyaláson az I. r. vádlott védőjének 2. sz. tanú kihallgatására irányuló bizonyítási indítványát elutasította ugyan, azonban ezen döntését az ítéletben nem indokolta meg annak ellenére, hogy a Be. 258. § (3) bekezdés f) pontja alapján az ítélet indokolása összefüggően tartalmazza az indítványok elutasításának indokolását.

A fenti eljárási szabálysértés sem volt azonban az ügy érdemére kihatással. Az ítélet tábla álláspontja is az, hogy 2. sz. tanú kihallgatásától eltérő tényállás megállapítása nem volt várható.

Az elsőfokú bíróság a tényállás felderítési kötelezettségének eleget tett, és az ügy tárgyát képező releváns tényekre az elbíráláshoz szükséges körben és mélységben a bizonyítást lefolytatta.

Az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során a beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességében is vizsgálat alá vette és azok mérlegelésének eredményéről számot adott. Indokolása megfelelt az iratok tartalmának és a logika szabályainak is.

Osztotta az ítélet tábla az elsőfokú bíróságnak az elévülés kérdésében kifejtett okfejtését is.

Ahogy arra az elsőfokú bíróság is utalt, a töretlen bírói gyakorlat szerint is a bűncselekmény elévülését azok - az ügy előbbre vitelét célzó, tehát érdemi - eljárási cselekmények szakítják félbe, amelyek ténybeli alapja azonos az utóbbi vád tárgyává tett cselekmény ténybeli alapjával (tárgyi feltétel); illetve amelyek meghatározott személy - a későbbi vádlott - ellen a fentebb említett tények bekövetkezésében, előidézésében játszott szerepének tisztázására irányulnak (személyi feltétel).

A fenti feltételek együttes teljesülése esetén az elévülés attól függetlenül félbeszakad, hogy a büntetőeljárás megindítására a későbbi vádlott, ismeretlen személy, vagy más ismert személy ellen került-e sor; illetve hogy a vádlottal szemben a bűncselekmény megalapozott gyanújának közlése, gyanúsítottkénti kihallgatása megtörtént-e (BH 2007. 363.).

Erre figyelemmel mindhárom vádlott esetében a nyomozás 2007. augusztus 17. napján történt elrendelése és az azt követő nyomozati cselekmények közül pl. a II. r. vádlott 2008. május 8. napján történt gyanúsítottkénti kihallgatása, majd a vádemelés is az elévülést újból és újból félbeszakították, s ezáltal az előrőlkezdődött..

A II. r. vádlottal szemben közölt megalapozott gyanú alapja megegyezett a vád tárgyává tett cselekmények lényeges elemeivel. Ezért az elévülés okán az eljárás megszüntetése érdekében bejelentett fellebbezés eredményre nem vezethetett.

Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének teljesítése során a beszerzett bizonyítékokat a mérlegelési körébe vonta és ennek keretében számot adott arról, hogy az I. és a III. r. vádlottak tagadása ellenére a tényállást miért a II. r. vádlott beismerő vallomására, 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., és 19. sz. tanúk vallomásaira, az APEH Közép-magyarországi Regionális Igazgatósága által folytatott eljárás iratainak tartalmára, a helyszíni szemle jegyzőkönyvek adataira, valamint az írásszakértői véleményekre alapította.

Azt az ítélet tábla csak annyiban egészíti ki, hogy 7. sz. tanú, az 1. sz. gazdasági társaság ügyvezetője tanúvallomásában előadta, hogy I. r. vádlott írta alá személyesen a megkötött szerződéseket, amely szintén azt az elsőfokú bíróság által tett megállapítást támasztja alá, hogy az I. r. vádlott ténylegesen részt vett a 2. sz. gazdasági társaság gazdasági tevékenységében, és azt képviselte is.

A beszerzett bizonyítékokat az elsőfokú bíróság az iratok tartalmának megfelelően és nem okszerűtlenül értékelte, amely mérlegelésről az ítéletben a felülbírálathoz szükséges mértékben eleget tett.

Ezért a bizonyítékok mérlegelésének keresztül a tényállást támadó és felmentést célzó fellebbezések eredményre nem vezethettek.

Az ítélet tábla az iratok egybehangzó adatai alapján az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását az alábbiak szerint kiegészítette és helyesbítette a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján:

I. r. vádlott korábbi büntetésére és II. r. vádlott 1., 2., 3., 4. szám alatt írt, valamint III. r. vádlott 1., 2., 3. szám alatt írt korábbi büntetéseire tett megállapításokat a személyi körülmények közül mellőzte, amely büntetéseket a bűnügyi nyilvántartás jelenleg

nem tartalmazza (másodfokú iratok között elfekvő bűnügyi nyilvántartás adatai). Erre figyelemmel I. r. vádlott büntetlen előéletűnek tekintendő.

A fenti helyesbítés azért vált szükségessé, mert az elsőfokú bíróság által helyesen alkalmazott és az elbíráláskor hatályos 2012. évi C. törvény 97. § (2) bekezdése alapján a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat közhiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg az elítélttel szemben.

I. r. vádlott magyar anyanyelvű.

Az 5. oldal alulról 2. bekezdés, alsó 2. és 3. sorát akként helyesbítette, hogy a valótlanul tartalmú áfa bevallás postára adásának időpontja helyesen **2004. július 23. napja**.

Az ítélet 9. oldal 1. bekezdés 5. és 6. sorát akként helyesbítette, hogy a II. r. vádlott az általa aláírt, kitöltetlen számlákat, szállítóleveleket két részletben adta át a III. r. vádlott részére, amiért fizetett összeg összesen **legalább 300.000,- forint** volt.

Ezen helyesbítés azért vált szükségessé, mert II. r. vádlott nyomozás során tett vallomása szerint III. r. vádlottnak a számlákért alkalmanként 150-250 ezer forint közötti összeget fizetett ki (nyomozati iratok II. kötet 527. oldal).

Kiegészítette a tényállást továbbá azzal, hogy az APEH Pest Megyei Igazgatósága az ítélet 9. oldal 3. bekezdésében írt határozatával 30.587.000,- Ft adóbírságot és 11.201.000,- Ft késedelmi pótlékot is megállapított a 2. sz. gazdasági társaság adózó terhére (nyomozati iratok III. kötet 68. oldal).

Az ítélet 21. oldal 2. bekezdéséből a tényállásba utalta a számlatömbök megvásárlásának időpontjára tett megállapítást.

Egyebekben az elsőfokú ítélet tényállása helyes és hiánytalan, ezért az említett helyesbítésekkel és kiegészítésekkel a másodfokú eljárásban is irányadó volt. További bizonyításnak helye nem volt.

Az irányadó tényállás alapján helyes a vádlottak bűnösségének megállapítása.

Az elsőfokú bíróság a vádlottak cselekményeit a törvénynek megfelelően minősítette.

Nem tartalmazta az elsőfokú ítélet, hogy az I. r. vádlott a költségvetési csalást mely adókötelezettséget meghatározó jogszabályi rendelkezés megszegésével valósította meg. Azokban az esetekben ugyanis, amikor a Btk. Különös Részében meghatározott valamely tényállást más jogágakba tartozó jogszabályok töltik ki tartalommal (úgynevezett keretdiszpozíciók), akkor az annak keretét kitöltő jogszabályi rendelkezések felsorolása feltétlen szükséges.

Az elkövetéskor hatályos, az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény 3. § a) pontja alapján általános forgalmi adót kell fizetni az adóalany által belföldön teljesített termékértékesítés és szolgáltatás nyújtás után. A 16. § (1) bekezdése értelmében az adófizetési kötelezettség termékértékesítésnél és szolgáltatásnyújtásnál - a 17. és 18. §-okban meghatározott eltérésekkel - a teljesítés, illetve a részteljesítés (továbbiakban együtt: teljesítés) időpontjában keletkezik. A 28. § (1) bekezdése alapján a felszámítandó adó mértéke - a (2) és (3) bekezdésben, valamint a 29. §-ban meghatározott eltérésekkel - az adó alapjának 20%-a. A 40. § (1) bekezdése alapján az adót termékértékesítésnél és szolgáltatás nyújtásnál - a (2) - (4) bekezdésekben meghatározott eltérésekkel - a teljesítésre kötelezett adóalany fizeti.

Mivel az irányadó bírói gyakorlat szerint a keretdiszpozíciókat tartalommal kitöltő jogszabályok felsorolásának a jogi indokolás körében van helye (BH2007. 218.), ezért az ítélet tábla a fentiekkel az első fokú ítélet indokolását egészítette ki.

Az 1978. évi IV. törvény 2. §-a alapján a bűncselekmény elkövetésekor hatályban lévő jogszabály alapján kell elbírálni a büntetőjogi felelősség kérdését, kivéve, ha az elbíráláskor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el. Az 1/1999. számú Büntető jogegységi határozat értelmében, ha a Btk. Különös Részének valamely rendelkezése ún. keretdiszpozíció, és az annak keretét kitöltő jogszabályi rendelkezésekben a bűncselekmény elkövetése után olyan mérvű változás következik be, amely a kötelezettség megszűnésével, vagy a tilalom feloldásával az addigi büntetőjogi védelmet megszünteti, e változás - a meghatározott időre szóló jogszabályok kivételével - a Btk. 2. §-ának második mondatára figyelemmel az elbíráláskor hatályban lévő büntetőjogi szabályozás visszaható hatályú alkalmazását alapozza meg.

Az elbíráláskor hatályban lévő adójogszabályok alapján is az állapítható meg, hogy az I. r. vádlott kötelezettségei az adó bevallása és megfizetése tárgyában változatlan formában fennállnak.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet jogi indokolását kiegészítette az elkövetéskor és jelenleg is hatályos adózás rendjéről szóló 2003. évi CXII. törvény (Art.) 1. számú mellékletének I/B/1/a. pontjára való utalással is, amely szerint a havi adóbevallást a

tárgyhónapot követő hónap 20. napjáig, évközi bevallást a negyedévet követő hónap 20. napjáig kell az adóhatóságnál benyújtani.

Az elsőfokú ítélet ugyanis nem tartalmazta azt sem, hogy milyen jogszabály által megállapított határnapokhoz kötött az adóbevallások benyújtásának, illetőleg az adó befizetésének a kötelezettsége, amelynek a rögzítése azonban a jogszabálysértések megállapíthatósága szempontjából nélkülözhetetlen.

Az ítéletábra kiegészítette továbbá az elsőfokú bíróság ítéletének 30. oldal 3. bekezdésében írt jogi indokolását az elkövetési értékhatárra vonatkozóan a Btk. 459. § (6) bekezdés d) pontjára való hivatkozással. Ugyanezen oldal 4. bekezdését helyesbítette az adóbevallás benyújtásának időpontja vonatkozásában is, az helyesen 2004. július 20. napja volt.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az I. r. vádlott a költségvetési csalást tettesként, míg a III. r. vádlott bűnsegédként valósította meg, e körben azonban nem utalt a Btk. 12. §-ára és a Btk. 14. § (2) bekezdésére, amit az ítéletábra ezúton pótol.

Az elsőfokú bíróság helyesen járt el ugyanakkor, amikor vizsgálta azt, hogy a cselekmények elbírálása során az elkövetéskor, vagy az elbíráláskor hatályos büntetőtörvényt kell-e alkalmazni.

Helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a vádlottak cselekményei az elbíráláskor hatályban lévő 2012. évi C. törvény alapján enyhébben minősülnek, mivel az egyes cselekmények büntetési tétele az elkövetéskori és elbíráláskori büntetőtörvény szerint azonos, azonban a büntetés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezések az elbíráláskori törvény szerint kedvezőbbek, továbbá a feltételes szabadságra bocsátás szabályai is kedvezőbbek a 2012. évi C. törvény szerint. Azt csak annyiban egészítette ki az ítéletábra, hogy ez annak figyelembe vétele mellett is helyes álláspont, hogy az elkövetéskori 1978. évi IV. törvény nem tartalmazza az ún. középértékes büntetés kiszabási elvet.

Az elsőfokú bíróság által helyesen számba vett bűnösségi körülmények pusztán annyiban szorultak helyesbítésre, hogy a tényállásnak az I. r. vádlott korábbi büntetése vonatkozásában történt helyesbítése mellett büntetlen előéletűnek tekintendő, így a büntetett előéletét a súlyosító körülmények közül mellőzte.

Az így figyelembe vett bűnösségi körülmények mellett mindhárom vádlott esetében törvényes a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés alkalmazása, a szabadságvesztés büntetések és a próbaidő tartama is arányos.

Figyelemmel arra, hogy a helyesbített tényállás alapján II. r. vádlott a fiktív számlák kiállításáért 300.000,- forintot kapott, ezért a vele szemben elrendelt vagyonekbevitel összegét 300.000,- forintra leszállította.

Észlelte az ítélőtábla, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költségek közül a költségjegyzékbe nem került bevezetésre a III. r. vádlott kirendelt védőjének 2012. október 18. napján felmerült 6.000,- Ft, a II. r. vádlott kirendelt védőjének 2014. március 5. napján felmerült 16.500,- Ft, valamint a 11.B.1584/2010/85. számú végzéssel megállapított dr. Kiss Lajos igazságügyi szakértő 145.260,- Ft díja. Mindezekre figyelemmel az ítélőtábla az I., II., III. r. vádlottakat a fenti összegek figyelembe vételével egyetemlegesen kötelezte 945.128,- Ft bűnügyi költség megfizetésére az államnak.

A kifejtettekből következik, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig azt a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy megállapította a II. r. vádlott lakhelyének írását helyesen.

Nyilvánvaló számítási hiba folytán az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a II. és III. r. vádlottak által külön fizetendő bűnügyi költség összegét, amelyet az ítélőtábla helyesbített.

A fellebbezési eljárás során az I. r. vádlott kirendelt védőjének jelenléti díjával 25.000,- Ft, míg a II. r. vádlott kirendelt védőjének jelenléti díjával 23.317,- Ft bűnügyi költség merült fel, amelynek megfizetésére ezen vádlottakat kötelezte az ítélőtábla a Be. 338. § (1) bekezdése és a Be. 381. § (1) bekezdése alapján.

A további fellebbezési jog a Be. 386. §-a alapján kizárt.

Szeged, 2015. március 19. napján

Dr. Mezölaki Erik s.k.
a tanács elnöke

Dr. Halász Edina s.k.
a tanács tagja, előadó

Dr. Nagy Erzsébet s.k.
a tanács tagja

A Fővárosi Ítélőtábla 11.Bf.179/2014/22. számú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 11.B.1584/2010/132. számú ítélete a mai napon jogerőre emelkedett - és fel nem függesztett részében - mindhárom vonatkozásában végrehajtható.

Szeged, 2015. március 19.

Dr. Mezőlaki Erik s.k.
a tanács elnöke